

بررسی سبک زندگی مطلوب کارگزاران سیاسی منطبق بر قرآن، سنت معصومین (ع) و عقل در راستای الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت (صفحات ۳۱ تا ۵۸)

DOR:20.1001.1.17358663.1398.14.41.2.6

نوع مقاله: پژوهشی

زهرا خسروانی^۱ * مسعود جعفری نژاد^۲ * علیرضا گلشنی^۳

پذیرش: ۹۸/۰۵/۲۷

دریافت: ۹۸/۰۲/۰۹

چکیده

این پژوهش به بررسی سبک زندگی مطلوب کارگزاران سیاسی منطبق بر قرآن، سنت معصومین (ع) و عقل در راستای الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت پرداخته است. سوال اصلی پژوهش این است که مولفه های مطلوب سبک زندگی کارگزاران سیاسی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت منطبق بر منطق دین مبین اسلام (عقل، قرآن، سنت) کدامند؟ و با چه الگویی می توان به سبک زندگی مطلوب برای کارگزاران سیاسی دست یافت؟ در این نوشتار با استفاده از قرآن، سنت معصومین (ع) و عقل مؤلفه های مطلوب سبک زندگی اسلامی کارگزاران سیاسی استخراج شده است و ضمن این که الگویی در این زمینه ارائه شده است به بررسی وضعیت موجود سبک زندگی کارگزاران سیاسی پرداخته ایم. روش پژوهش با استفاده از روش مصاحبه حضوری و مراجعه به متخصصین امر و از سوی دیگر با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی و استفاده از منابع قرآن، سنت معصومین (ع) و عقل مولفه ها استخراج شده است. در بخش کمی این پژوهش از آمار توصیفی استفاده شده است که دستاورد آن، شناسایی ۱۲ مولفه و ۶۰ شاخص در حوزه سبک زندگی کارگزاران سیاسی است که در صورت رعایت، در چهار عرصه الگوی اسلامی ایرانی - پیشرفت ظهور و بروز پیدا می کند. بنابراین برای پیشرفت در این چهار عرصه باید زمینه های آن فراهم شود یکی از این زمینه ها، اصلاح سبک زندگی کارگزاران سیاسی در جامعه براساس الگوهای اسلامی - ایرانی است.

واژگان کلیدی: مولفه های سبک زندگی، کارگزاران سیاسی، سبک زندگی مطلوب، الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت.

۱. دکترای علوم سیاسی، واحد شهرضا، دانشگاه آزاد اسلامی، شهرضا، ایران. (نویسنده مسئول) Z_khosravani@yahoo.com
۲. استادیار گروه علوم سیاسی، واحد شهرضا، دانشگاه آزاد اسلامی، شهرضا، ایران. jafarinezhad@iaush.ac.ir
۳. استاد دانشیار گروه علوم سیاسی، واحد شهرضا، دانشگاه آزاد اسلامی، شهرضا، ایران. Agolshani41@yahoo.com

۱- مساله پژوهش

در دوره پس از انقلاب کم کم شاهد تأثیرپذیری بیشتر مردم از جریان های جهانی و تحولات بین المللی بوده ایم و سبک زندگی ما در حوزه های مختلف از فرهنگ غرب متأثر شده و تحت تأثیر رسانه های مختلف اینترنت، نظام آموزشی و تبادلات فرهنگی با غرب تغییر یافته و هم چنان در حال تغییر است که متناسب فرهنگ ما نبوده است و این امر به تدریج باعث شیوه های زندگی جدیدی شده است و باعث شده از الگوهای دینی فاصله بگیریم، یعنی فاصله خود را با توصیه هایی که در قرآن و سیره ائمه معصومین (ع) در خصوص نحوه زندگی به آن ها سفارش شده افزایش داده ایم و در زمینه سبک زندگی اسلامی- ایرانی با الگوی مطلوب فاصله داشته ایم. در این راستا سبک زندگی کارگزاران سیاسی در یک جامعه اسلامی اهمیت زیادی دارد و رفتار و سبک زندگی رهبران و کارگزاران یک جامعه می تواند بیانگر سبک زندگی جامعه خود نیز باشد. لذا کارگزاران باید شرایط و ضوابط خاصی برای حاکم شدن در جامعه اسلامی و مدیریت آن داشته باشند تا بتوانند جامعه و انسانها را به سمت رشد و پیشرفت هدایت کنند.

کارگزاران سیاسی که نماینده حاکم اسلامی هستند و مسئولیت هایی در امور اجتماعی، سیاسی و... عهده دار هستند و یا هر آن کس که در دولت مسئولیت خطیری را بر عهده دارد و از سوی مسئولین حکومت و مردم برگزیده می شود باید سبک زندگی اسلامی را سرلوحه زندگی خود قرار دهد. از این رو هدف این مقاله ارائه الگوی مطلوب سبک زندگی کارگزاران سیاسی است که مولفه های مطلوب سبک زندگی کارگزاران سیاسی از دیدگاه قرآن، سنت معصومین (ع) و عقل استخراج شده است. پرسش اصلی این است که مولفه های مطلوب سبک زندگی کارگزاران سیاسی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت منطبق بر منطق دین مبین اسلام (عقل، قرآن، سنت) کدام اند؟ و با چه الگویی می توان به سبک زندگی مطلوب برای کارگزاران سیاسی دست یافت؟

تحقق پیشرفت مستمر و پایدار مستلزم ارائه یک الگوی کامل مبتنی بر مبانی دینی و نظام اعتقادی هر کشور است و تحقق الگوی سبک زندگی اسلامی راهکاری موثر و کارآمد برای مقابله با ارزشهای غرب در جامعه است. لذا این پژوهش با درک مسائل

فوق و با عنایت به ضرورت مسئله به شناسایی مولفه های مطلوب سبک زندگی کارگزاران سیاسی در الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت از دیدگاه عقل، قرآن، سنت معصومین(ع) پرداخته است.

۲- ادبیات پژوهش

۲-۱- ادبیات تجربی

آملی(۱۳۶۷) در کتاب «اخلاق کارگزاران در حکومت اسلامی» به رابطه بین کارگزار و مراجعه کننده، لزوم رعایت نظر برای کارگزاران یک نظام حکومتی، اجرای عدالت، نقش عقل در تداوم یک نظام، به وظیفه اصلی کارگزاران در نظام اسلامی می پردازد.

محمدرضا امین‌زاده(۱۳۷۶) در کتاب «اخلاق کارگزاران» نظام اسلامی را امانتی الهی می‌داند نزد زمامداران، چون کارگزاران باید دستورات اسلامی را حفظ کنند و مردم را به اجرای دستورات دین تشویق نمایند. چنانچه ما حکومت را امانتی بدانیم که توسط مردم به افراد خاصی به امانت سپرده شده، مسئولین هم باید امانت دار امین و قابل اعتماد باشند و هیچ‌گاه مرتکب خیانت نشوند.

احمد مهرابی (۱۳۸۶) در پژوهشی به‌عنوان «اخلاق سیاسی اجتماعی کارگزاران در نهج البلاغه» شمه‌ای از توصیه‌های امیر المؤمنین(ع) در خصوص اخلاق سیاسی- اجتماعی به کارگزاران مورد بررسی قرار داده است. از جمله دستورات عملی‌های معنوی، دوری از خشم، ساده‌زیستی، عدم رفاه زدگی، عدالت و اخلاق عمومی و در آخر نیز عملکرد امام در برخورد با کارگزاران خیانت کار مطرح شده است.

برزگر و امانلو (۱۳۹۵) در پژوهشی به‌عنوان «شاخص‌های مطلوب سبک زندگی کارگزاران نظام مردم سالار دینی ایران» به بررسی شاخص‌های سبک زندگی کارگزاران از دیدگاه نهج‌البلاغه به‌عنوان منبع معرفتی در اندیشه سیاسی اسلام و سیره حضرت علی(ع) به‌عنوان الگوی کارگزار حکومتی در اسلام پرداخته است که با روش تحلیل محتوا، در سه بعد اعتقاد، اخلاق و رفتار سیاسی استخراج شده است.

پاک‌نیا (۱۳۸۱) در پژوهشی به‌عنوان «شاخص‌ترین صفات کارگزاران در حکومت اسلامی» بیان می‌کند که کسانی که در مسئولیت‌ها و پست‌های حکومت

بررسی سبک زندگی مطلوب کارگزاران سیاسی منطبق بر قرآن...؛ زهرا خسروانی و همکاران

اسلامی وارد می‌شوند باید دارای صفاتی باشند که در کلام وحی و معارف ائمه (ع) بر آن تأکید شده است از جمله: شایستگی و لیاقت، امانتداری، مسئولیت‌شناسی در مقابل مشکلات مردم، ساده‌زیستی و پرهیز از ثروت اندوزی، قانون‌مداری، اصالت خانوادگی.

سید پورآذر (۱۳۹۲) در پژوهشی به عنوان «مؤلفه‌های اخلاقی مصرف در سبک زندگی کارگزاران» به مؤلفه‌های اخلاقی که در اصلاح الگوی مصرف تأثیرگذار است و در روایات معصومین (ع) ذکر شده است اشاره می‌کند که شامل: میانه‌روی، قناعت، زهد است. همچنین به آثار ساده‌زیستی کارگزاران و مظاهر ساده‌زیستی در معیشت کارگزاران که شامل اکتفا بر ضروریات، پرهیز از ویژه‌خواری، فروتنی و گشاده‌رویی با تهی‌دستان است پرداخته است.

مزینانی (۱۳۸۰) در پژوهشی به عنوان «روشهای تربیت سیاسی کارگزاران از منظر امیرالمؤمنین علی (ع)» مهمترین شیوه‌هایی که امام علی (ع) برای تربیت سیاسی کارگزاران خود به کار گرفته است اشاره می‌کند از جمله دعوت به تفکر و تعقل، دعوت به دانش و همنشینی با عالمان، مشورت، تجربه‌اندوزی و استفاده از تجربه‌های دیگران اشاره می‌کند.

فرضی شوب و شاه قاسمی (۱۳۹۲) در پژوهشی به عنوان «مؤلفه‌های سبک زندگی با نگاهی به سیره و سخنان پیامبر (ص)» به تعریف سبک زندگی، آسیب‌شناسی سبک زندگی معاصر، مؤلفه‌های سبک زندگی غربی ماده‌گرایی، مؤلفه‌های سبک زندگی اسلامی با تکیه بر سیره و سخنان پیامبر (ص) از جمله: بخشش و گذشت، ساده‌زیستی، رعایت حقوق مردم، رعایت حقوق مالی، حفظ منزلت، آبرو و آسایش، صبر و ... پرداخته است.

فائق (۱۳۹۳) در پژوهشی به عنوان «آسیب‌شناسی اخلاق سیاسی کارگزاران حکومت از دیدگاه نهج‌البلاغه» بیان می‌کند که کارگزاران حکومتی، به دلیل برخورداری از منصب و جایگاه حکومتی ممکن است دچار آفات و آسیب‌هایی شوند. این آسیب‌ها به آسیب‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و اعتقادی تقسیم می‌شود که به شناخت این آسیب‌ها با عنایت به سیره سیاسی امام علی (ع) پرداخته شده است.

۲-۲- ادبیات نظری

سبک زندگی برای توصیف چستی، چگونگی، روش و شرایط زندگی انسان استفاده می‌شود. مفهوم سبک زندگی از موضوعات بین رشته‌ای و از مفاهیم مشترک علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی و روانشناسی به شمار می‌رود که در تمامی کنش‌ها و رفتارهای فرد، تعامل با دیگران و به‌طور کلی در محیط اجتماعی قابل مشاهده و توصیف است.

تعاریف سبک زندگی در سه رویکرد قابل بحث می‌باشد.

۱- رویکرد جامعه‌شناسانه که سبک زندگی را از جنس رفتار دانسته و ارزش‌ها و نگرش‌ها را کنار می‌گذارد. در این دیدگاه، سبک زندگی چارچوبی منظم از رفتارهای جمعی و فردی است که در عرصه‌هایی خاص از زندگی به صورت نمادین ظهور می‌کند (گیدنز، ۱۳۷۷: ۲۰) و بر محورهای مصرف، اصول اخلاقی، ارزشی و زیبا شناختی انسجام می‌یابد (وبلن، ۱۳۸۳: ۱۳) و مستلزم انتخاب از میان عناصر متنوع در دنیای جدید و مدرنیته است (گیدنز، ۱۳۸۷: ۱۲۱). این انتخاب بر محور مصرف و در محدوده‌ی ساختار طبقه و گروه منزلتی است (زیمل، ۱۳۸۲: ۵۶) و گروه‌های منزلت با توجه به اصول مصرف خود از محصولات طبقه بندی شده که منجر به هویت بخشی به افراد، طبقات و گروه‌های منزلتی شده و وحدت و تمایز را به همراه دارد سبک خاصی از زندگی را نشان می‌دهند. در همین حال سبک زندگی مجموعه منسجم از رفتارها و فعالیت‌های یک فرد در جریان زندگی روزمره مثل شیوه پوشش، معماری، اوقات فراغت، تغذیه و نوع مناسبات اجتماعی و فرهنگی است (رحمانی فیروز جاه و سهرابی، ۱۳۹۲: ۲۴) و دو مفهوم دارد:

الف) سبک زندگی شاخصی برای تعیین طبقه اجتماعی است.

ب) سبک زندگی جایگزین طبقه اجتماعی است. در این معنا سبک زندگی، در متن تغییرات فرهنگی مدرنیته و رشد فرهنگ مصرف‌گرایی معنا می‌یابد (چاوشیان، ۱۳۸۱: ۶).

۲. رویکرد فرهنگی سبک زندگی را عنصری متکثر و نامنسجم می‌داند و به شیوه‌ی زمانی و تاریخی تحلیل می‌کند. این تعاریف، نگاهی نمادین به سبک زندگی دارد؛ یعنی مردم در زندگی خود چه می‌پوشند، چه می‌خورند، اوقات فراغتشان را چگونه

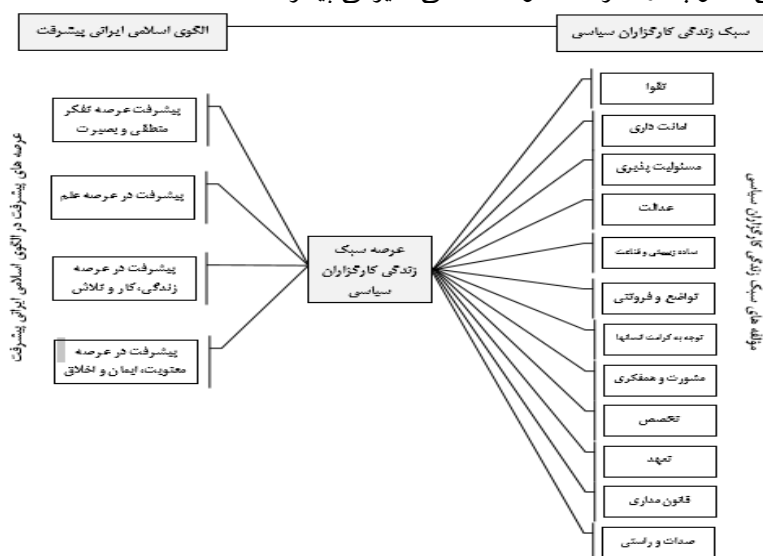
می‌گذرانند چه معنایی از چیزهای مورد استفاده خود افاده می‌کنند. مایلز مطالعات فرهنگی را به نحوی تماشای تلویزیون و استفاده از غذای آماده و اموراتی از این قبیل تعریف می‌کند (Miles, 1998: 11). ژان بوردیو می‌گوید: نابودی کالاها منبع ارزش نمادین جامعه به حساب آمده و سبک زندگی را نشان می‌دهد. از رهگذر مصرف چیزهای اضافی و زاید است که فرد احساس وجود و زندگی می‌کند (بوردیو، ۱۳۹۰: ۴۹-۴۶). جان استوری نقش مصرف را در ایدئولوژی حاکم بر آن می‌داند. ایدئولوژی مصرف چنین القاء می‌کند که معنای زندگی را در آنچه مصرف می‌کنیم باید جست، نه در آنچه تولید می‌کنیم (استوری، ۱۳۸۹: ۲۶۵).

۳- رویکرد روان‌شناسانه که توجه به هدف زندگی، ارزش‌ها و نگرش‌ها را مولد سبک زندگی می‌داند. آدلر سبک زندگی را چنین تعریف می‌کند: دنیایی که انسان در آن زندگی می‌کند سبک زندگی او را می‌سازد. زندگی انسان هم به محیط اطراف او و میزان تأثیرپذیری از آن و هم به هدف و تفسیر او از دنیای خود برمی‌گردد که در امتداد رفتار کودکی اوست.

باتوجه به اینکه تعاریف پیش گفته با رویکردهایی که اتخاذ نموده است در بافت و ساخت فرهنگ غرب ارائه شده است. در این پژوهش تعریفی از سبک زندگی ارائه گردید که با باورها و ارزشها و رفتارهای برآمده از متن و بطن تعالیم و احکام اسلامی سازگار باشد. سبک زندگی مجموعه‌ای از تلقی‌ها، ارزش‌ها، شیوه‌های رفتار، حالت‌ها، سلیقه‌ها و عملکردها دانست که فرد آنها را به کار می‌گیرد. عملکردهایی که در عرصه‌های مختلف زندگی از جمله: نوع پوشش، مد، مصرف فرهنگی، رفتارهای شخصی و اجتماعی، نحوه‌ی گذران زندگی و اوقات فراغت و... تجلی پیدا می‌کند. در این پژوهش مؤلفه‌های مطلوب سبک زندگی اسلامی کارگزاران سیاسی از قرآن، سنت معصومین (ع) و عقل استخراج شده است و ضمن این که الگویی در این زمینه ارائه شده است به بررسی وضعیت موجود سبک زندگی کارگزاران سیاسی پرداخته ایم. وجه تمایز پژوهش حاضر با کارهای گذشته این است که تحقیقاتی که در مورد شناسایی مؤلفه‌های مطلوب سبک زندگی کارگزاران سیاسی صورت گرفته است هر کدام با تاکید بر یک دیدگاه و از یک منظر، شاخص‌های مطلوب سبک زندگی را ارائه کرده اند اما در این پژوهش از سه منظر عقل، قرآن، سنت معصومین (ع)

الگوی ارائه شده است که این الگو را در ارتباط با سبک زندگی موجود کارگزاران سیاسی مورد تحلیل و بررسی قرار داده ایم و همچنین استفاده از هر دو روش کمی و کیفی برای رسیدن به نتایج پژوهش می‌توان اشاره کرد. فرضیه ای که مطرح شده است این است که بین مؤلفه‌های مطلوب سبک زندگی کارگزاران سیاسی و عرصه‌های پیشرفت در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت ارتباط وجود دارد.

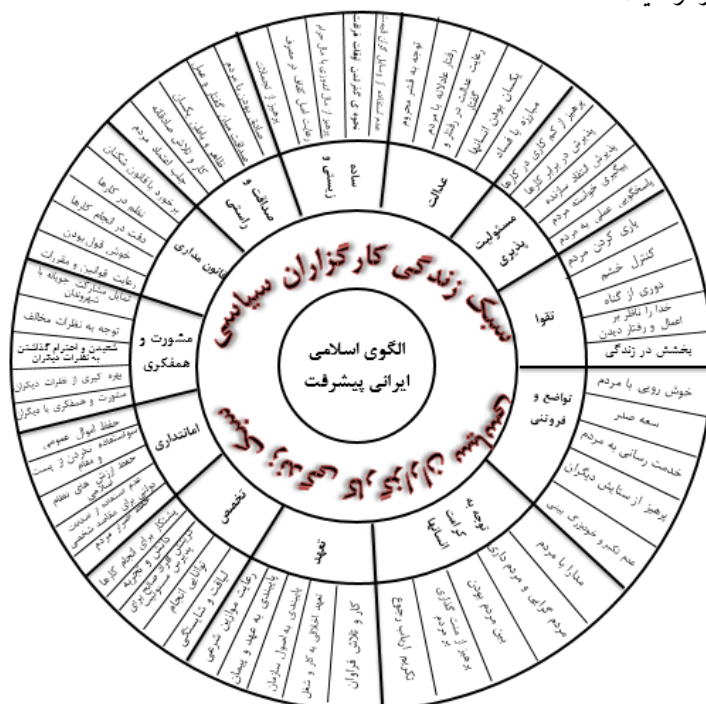
اگر الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت را در چهار عرصه یعنی: عرصه تفکرمنطقی و بصیرت، عرصه علم، عرصه زندگی، کار و تلاش، عرصه معنویت، ایمان و اخلاق تعریف کنیم. محتوای این چهار عرصه هم باید براساس الگوی اسلامی و ایرانی باشد. بنابراین برای پیشرفت در این چهار عرصه باید زمینه‌های آن فراهم شود. یکی از این زمینه‌ها اصلاح سبک زندگی کارگزاران سیاسی در جامعه براساس الگوهای اسلامی- ایرانی است. و هر چه این مؤلفه‌ها و شاخص‌های آن در سبک زندگی کارگزاران سیاسی عینیت بیشتری پیدا کند ما به سمت سبک زندگی مطلوب کارگزاران سیاسی و الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت نزدیک تر می‌شویم. به عنوان نمونه اگر صداقت و راستی مبنای رفتار قرار گیرد بازخوردش در عرصه زندگی، عرصه معنویت و.. است که اگر این امر تحقق پیدا کند سبک زندگی مطلوب شکل می‌گیرد و این سبک زندگی مطلوب از اجزای الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت است.

بررسی سبک زندگی مطلوب کارگزاران سیاسی منطبق بر قرآن...؛ زهرا خسروانی و همکاران

مدل نظری پژوهش

در این الگو ۱۲ مولفه و ۶۰ شاخص را از منابع قرآن، سنت معصومین (ع) و عقل استخراج کرده ایم که کارگزاران جامعه اسلامی برای رسیدن به سبک زندگی مطلوب باید آنها را رعایت کنند.

مدل مفهومی سبک زندگی کارگزاران سیاسی در قالب الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

۳. روش پژوهش

ابتدا به تعریف عملیاتی مفاهیم و اصلاحات به کار رفته در این پژوهش که شامل سبک زندگی، کارگزاران سیاسی و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است می پردازیم و سپس روش پژوهش را مورد بررسی قرار می دهیم.

سبک زندگی در گذشته به شکل life style و امروز بیشتر به صورت lifestyle استفاده شده است. این ترکیب از دو واژه سبک (style) و زندگی (life) تشکیل می شود. معنای لغوی واژه زندگی روشن است اما در تعریف واژه سبک در لغت نامه‌ها

معانی گوناگونی درج شده است (که البته ریشه در کاربرد آن در علوم مختلف دارد) (مهدوی کنی، ۱۳۸۷: ۴۶). ترکیب سبک زندگی این چنین معنا شده است:

۱- روش نوعی زندگی فرد، گروه یا فرهنگ، روش خاصی از زندگی یک شخص یا گروه.

۲- شیوه زندگی یا سبک زیستن که منعکس کننده گرایش‌ها و ارزش‌های یک فرد یا گروه است؛ عادات، نگرش‌ها، سلیقه‌ها، معیارهای اخلاقی، سطح اقتصادی که با هم طرز زندگی کردن فرد یا گروهی را می‌سازد. معنای اول بیشتر یک توضیح واژه به واژه از ترکیب "سبک زندگی" است و معنای دوم، بیان معنای اصطلاحی است که امروزه در ادبیات علوم انسانی و اجتماعی رواج یافته است (مهدوی کنی، ۱۳۸۷: ۵۱-۴۶).

در مورد مفهوم کارگزار در سیستم حکومتی، عبارت از عاملی است که در حوزه‌ی کاری مربوط به خود به انجام یک نقش و ایفای یک وظیفه و تحقق آن می‌پردازد. با تعریفی که از کارگزار، یا عامل درون سیستم حکومتی، نمودیم. می‌توانیم سلسله مراتبی را برای کارگزاران در نظام اسلامی و سیستم حاکمیت به گونه‌ی ذیل ترسیم نماییم.

۱- رهبری

۲- رؤسای قوای دولت

۳- وزیران و کارگزارانی که وابسته به مقام دولت (مقام اجرایی)، به کارگزاری نظام اشتغال دارند.

۴- نمایندگان و کارگزارانی که در کنار مقام دولت (مقام تقنینی)، به ایفای وظیفه‌ی کارگزاری مبادرت می‌نمایند.

۵- کارگزارانی که در درون تشکیلات دولت (مقام قضایی)، به انجام وظیفه‌ی خدمت‌گزاری مشغولند.

کارگزار نماینده‌ی حاکم اسلامی است که مسئولیت‌هایی را از طرف وی در امور اجتماعی، سیاسی و نظامی عهده دار می‌شود؛ تمام زیربخش‌ها و زیرمجموعه‌هایی که مشروعیتشان را از حاکمیت می‌گیرند چرخه‌ی کارگزاری حاکمیت اسلامی و دینی را تشکیل می‌دهند. با چنین تصویری، کارگزاری، همه‌ی سطوح مدیریتی نظام و سیستم حاکمیت را از بالاترین فرد گرفته تا پایین‌ترین در برمی‌گیرد و آنها را تحت

عنوان کارگزاران نظام اسلامی شناسایی می‌کند (فارابی، ۱۳۷۹: ۱۸۵).

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، به مجموعه‌ی نظام مندی از مفاهیم، اصول موضوعه، قوانین و راهبردها اطلاق می‌شود که در ساختاری منطقی و مبتنی بر مبانی معرفت شناختی و هستی شناختی اسلام و در چارچوب حقوق و اخلاق اسلامی به تحلیل وضعیت موجود ایران و تبیین وضعیت مطلوب آن و ارائه‌ی راهبردها برای تغییر وضعیت موجود می‌پردازد. الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت «نسخه راهبردی که مولفه‌های جهان بینی حاکم بر تمدن اسلامی - ایرانی را ارائه می‌دهد» به عبارت دیگر مدلی از خرد و اندیشه‌ی ایرانی می‌باشد برای رسیدن به آرمان اسلامی (امرائی، ۱۳۸۸: ۴۲).

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت قرار است در ابعاد سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و تمامی شئون نظام جمهوری اسلامی، به مثابه نقشه‌ای جامع، فرا روی سازمان‌ها و مسئولان و مدیران قرار گیرد تا براساس این نقشه ترسیمی (الگوی مطلوب) کشور در تمام جهات خود را به سمت آرمان‌ها و ایده‌آلها به حرکت واداشته، چشم اندازهای مدنظر را محقق کند.

روش مورد استفاده در این پژوهش روش تلفیقی است به این صورت که هم از روش کمی و هم از روش کیفی در این پژوهش استفاده شده است. روش شناسی کمی مبتنی بر تجربه‌گرایی بیکنی است و در قالب پارادایم‌های اثبات‌گرایی و پسا اثبات‌گرایی قرار می‌گیرد. در روش‌های کمی استفاده از داده‌های عددی و تحلیل‌های آماری از اصول اساسی این روش شناسی است. در این پژوهش داده‌های عددی و آماری ارائه شده است. هدف از استفاده از روش کیفی مورد استفاده در پژوهش حاضر احصای مؤلفه‌های سبک زندگی می‌باشد. در ارزیابی دو رویکرد کمی و کیفی از پژوهش حاضر و انتخاب روش تلفیقی با غلبه کیفی با توجه به اینکه مفهوم سبک زندگی و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت اساساً مقوله‌ای کیفی محور می‌باشد مورد توجه قرار گرفته است.

جامعه آماری، حجم نمونه و روش نمونه گیری

جامعه آماری این تحقیق کارگزاران سیاسی استان فارس را شامل می‌شود. تعداد ۵۰۹ نفر از افراد جامعه آماری به صورت نمونه براساس محاسبه حجم نمونه آماری برابر

فرمول کوکران مشخص گردید. روش انتخاب جامعه نمونه بدین گونه بوده است که ابتدا فهرست شهرستان های استان فارس لیست شدند و از میان آنها پنج شهرستان استان فارس شامل: کوار، کازرون، مرودشت، نورآباد، شیراز به قید قرعه انتخاب گردیدند. پس از انتخاب شهرستان ها، جامعه نمونه به سه قسمت کارگزاران، کارمندان، ارباب رجوع تقسیم شدند که تعداد ۱۳۸ پرسشنامه برای کارگزاران اختصاص یافت و تعداد ۱۷۲ پرسشنامه برای کارمندان و تعداد ۱۹۹ پرسشنامه به ارباب رجوع اختصاص یافت و به صورت تصادفی توزیع و جمع‌آوری گردید.

با استفاده از روش دلفی و استفاده از نظرات نخبگان و صاحب‌نظران و اینکه در هر مرحله از روش دلفی، ۱۵ نفر کفایت دارد، لذا به صورت تصادفی و در دسترس اقدام به نمونه‌گیری از بین نخبگان شده است و در سه مرحله و در هر مرحله ۱۵ نفر از نخبگان مورد توجه قرار گرفته است و در نهایت به نمونه‌ای ۴۵ نفری تحلیل شده است.

روایی و پایایی

در این پژوهش برای انتخاب صحیح مولفه‌ها ابتدا پرسشنامه‌ای تهیه شد و توسط ۳۰ تن از اساتید و صاحب‌نظران تکمیل شد، که آنها از بین مؤلفه‌های معرفی شده به ۱۲ مورد مولفه که بالاترین امتیاز را به خود اختصاص داده بودند برگزیده شدند و این مولفه‌ها برای پرسشنامه نهایی پژوهش استفاده شدند، پس از تدوین پرسشنامه نهایی در چندین مرحله از اساتید در مورد سوالات پرسشنامه نظرخواهی شد و سرانجام پرسشنامه نهایی آماده شد. چون در این پژوهش مهمترین ابزار گردآوری اطلاعات و اندازه‌گیری متغیرها پرسشنامه بوده است. روایی پرسشنامه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با مطالعات گسترده کتابخانه‌ای و مشاوره گرفتن از اساتید و متخصصین به صورت مکرر سعی شد تا به طور کامل مفاهیم و متغیر تحقیق مشخص و سوالاتی طرح شوند تا پرسشنامه از اعتبار لازم برخوردار باشد.

آلفای کرونباخ یکی از متداول‌ترین روش‌های اندازه‌گیری میزان پایایی در تحقیقات سیاسی و اجتماعی به شمار می‌رود. معمولاً آلفای تحقیق را قبل از شروع مرحله توزیع پرسشنامه در بین جامعه نمونه از پرسشنامه تکمیل شده به وسیله تعداد محدودی از آنها محاسبه و بدست می‌آید. لذا پرسشنامه این پژوهش نیز در میان تعداد

بررسی سبک زندگی مطلوب کارگزاران سیاسی منطبق بر قرآن...؛ زهرا خسروانی و همکاران

۳۰ نفر از جامعه نمونه مورد مطالعه توزیع و سپس با استفاده از نرم افزار spss محاسبه گردید که برای پرسشنامه کارگزاران پایایی آن ۰/۸۹۲ و برای پرسشنامه ۰/۹۵۲ کارمندان و برای پرسشنامه ارباب رجوع ۰/۹۳۰ بود.

۴- تحلیل تجربی

پس از بیان الگوی مطلوب سبک زندگی کارگزاران سیاسی، به بررسی وضع موجود سبک زندگی کارگزاران سیاسی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت می پردازیم. در ابتدا جدول فراوانی ویژگی های فردی نمونه مورد مطالعه مانند جنسیت، وضعیت تاهل، سابقه شغلی و .. در سه گروه کارگزاران، کارمندان و ارباب رجوع ارائه شده است.

جدول ۱. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب گروه سنی

گروه	گروه سنی	فراوانی	درصد
کارمندان	۳۰ سال و کمتر	۲۴	۱۴
	۳۱ تا ۳۵ سال	۵۱	۲۹/۷
	۳۶ تا ۴۰ سال	۴۲	۲۴/۴
	۴۱ تا ۴۵ سال	۲۹	۱۶/۹
	بیشتر از ۴۵ سال	۲۴	۱۴
	بدون پاسخ	۲	۱/۲
	کل	۱۷۲	۱۰۰
کارگزاران	۳۰ سال و کمتر	۱	۰/۷
	۳۱ تا ۳۵ سال	۱۳	۹/۴
	۳۶ تا ۴۰ سال	۲۰	۱۴/۵
	۴۱ تا ۴۵ سال	۳۹	۲۸/۳
	بیشتر از ۴۵ سال	۶۳	۴۵/۷
کارگزاران	بدون پاسخ	۲	۱/۴
	کل	۱۳۸	۱۰۰
	۳۰ سال و کمتر	۵۰	۲۵/۱
ارباب رجوع			

۲۹/۱	۵۸	۳۱ تا ۳۵ سال
۲۳/۱	۴۶	۳۶ تا ۴۰ سال
۱۲/۶	۲۵	۴۱ تا ۴۵ سال
۹	۱۸	بیشتر از ۴۵ سال
۱	۲	بدون پاسخ
۱۰۰	۱۹۹	کل

جدول (۱). توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب گروه سنی به تفکیک کارگزاران، کارمندان و ارباب رجوع بررسی شده است.

جدول ۲. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب وضعیت تأهل

گروه	تاهل	فراوانی	درصد
کارمندان	مجرد	۳۸	۲۲/۱
	متاهل	۱۱۴	۶۶/۳
	بدون پاسخ	۲۰	۸۸/۴
	کل	۱۷۲	۱۰۰
کارگزاران	مجرد	۸	۵/۸
	متاهل	۱۲۰	۸۷
	بدون پاسخ	۱۰	۷/۲
	کل	۱۳۸	۱۰۰
ارباب رجوع	مجرد	۵۶	۲۸/۱
	متاهل	۱۲۸	۶۴/۳
	بدون پاسخ	۱۵	۷/۵
	کل	۱۹۹	۱۰۰

جدول (۲). نشان می‌دهد که ۶۶/۳ درصد از کارمندان متأهل، ۸۷ درصد کارگزاران متأهل و ۶۴/۳ درصد ارباب رجوع متأهل بوده اند.

بررسی سبک زندگی مطلوب کارگزاران سیاسی منطبق بر قرآن...؛ زهرا خسروانی و همکاران

جدول (۳). توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب جنسیت

گروه	جنسیت	فراوانی	درصد
کارمندان	مرد	۱۰۳	۵۹/۹
	زن	۵۹	۳۴/۳
	بدون پاسخ	۱۰	۵/۸
	کل	۱۷۲	۱۰۰
کارگزاران	مرد	۱۲۷	۹۲
	زن	۶	۳/۴
	بدون پاسخ	۵	۳/۶
	کل	۱۳۸	۱۰۰
ارباب رجوع	مرد	۱۲۲	۶۱/۳
	زن	۶۸	۳۴/۲
	بدون پاسخ	۹	۴/۵
	کل	۱۹۹	۱۰۰

جدول (۳). نشان می‌دهد که ۵۹/۹ درصد از پاسخگویان کارمند مرد و ۳۴/۳ درصد آنها زن می‌باشند و ۹۲ درصد از کارگزاران مرد و ۸ درصد آنها زن می‌باشند و ۶۱/۳ درصد ارباب رجوع مرد و ۳۴/۲ درصد زن بوده‌اند.

جدول ۴. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب تحصیلات

گروه	تحصیلات	فراوانی	درصد
کارمندان	دیپلم	۱۰	۵/۸
	کاردانی	۱۲	۷
	کارشناسی	۸۲	۴۷/۷
	کارشناسی ارشد	۶۱	۳۵/۵
	دکترا	۷	۴/۱
	کل	۱۷۲	۱۰۰
	دیپلم	۱۲	۸/۷

کارگزاران	کاردانی	۵۲	۳۷/۷
	کارشناسی	۶۹	۵۰
	کارشناسی ارشد	۰	۰
	دکترا	۴	۲/۹
	بدون پاسخ	۱	۰/۷
	کل	۱۳۸	۱۰۰
ارباب رجوع	دیپلم	۶۷	۳۳/۷
	کاردانی	۲۱	۱۰/۶
	کارشناسی	۸۰	۴۰/۲
	کارشناسی ارشد	۲۷	۱۳/۶
	دکترا	۰	۰
	بدون پاسخ	۴	۲/۱
	کل	۱۹۹	۱۰۰

جدول (۴). نشان می‌دهد که اکثر پاسخگویان کارمند تحصیلات کارشناسی و کارشناسی ارشد دارند، اکثر پاسخگویان کارگزار تحصیلات کاردانی و کارشناسی داشته و اکثر پاسخگویان ارباب رجوع تحصیلات دیپلم، کارشناسی و کارشناسی ارشد داشته‌اند.

جدول ۵. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب سابقه شغلی

گروه	سابقه شغلی	فراوانی	درصد
کارمندان	۱ تا ۵ سال	۴۰	۲۳/۳
	۶ تا ۱۰ سال	۴۷	۲۷/۳
	۱۱ تا ۱۵ سال	۳۷	۲۱/۵
	۱۶ تا ۲۰ سال	۱۹	۱۱
	۲۰ سال به بالا	۲۷	۱۵/۷
	بدون پاسخ	۲	۱/۲
	کل	۱۷۲	۹۹
	۱ تا ۵ سال	۲	۱/۴

بررسی سبک زندگی مطلوب کارگزاران سیاسی منطبق بر قرآن...؛ زهرا خسروانی و همکاران

کارگزاران	۶ تا ۱۰ سال	۱۳	۹/۴
	۱۱ تا ۱۵ سال	۲۱	۱۵/۲
	۱۶ تا ۲۰ سال	۲۶	۱۸/۸
	۲۰ سال به بالا	۷۶	۵۵/۱
	کل	۱۳۸	۹۹/۹

جدول (۵). نشان می‌دهد که اکثر پاسخگویان کارمند در همه سطوح سابقه شغلی داشته‌اند ولی اکثر کارگزاران ۲۰ سال به بالا سابقه شغلی داشته‌اند. اکثر ارباب رجوع‌ها هم بین ۱ تا ۱۰ سال سابقه شغلی داشته‌اند. بررسی توزیع فراوانی پاسخ به مولفه‌های سبک زندگی به تفکیک کارمندان، کارگزاران و ارباب رجوع، که در این پژوهش برخی از جدول‌های توزیع فراوانی مولفه‌ها ارائه شده است.

توزیع فراوانی پاسخ به شاخص‌های تقوا

جدول ۶. توزیع فراوانی پاسخ به شاخص‌های تقوا به تفکیک کارمندان، کارگزاران و ارباب رجوع

سوال	گروه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
بخشش در زندگی و گذشتن از خطای مردم	کارمندان	۶	۳/۵	۱۳	۷/۶	۷۵
	کارگزاران	۰	۰	۲	۱/۴	۲۴
	ارباب رجوع	۱۳	۶/۵	۳۶	۱۸/۱	۷۷
دوری از گناه در زندگی	کارمندان	۴	۲/۳	۱۲	۷	۵۹
	کارگزاران	۰	۰	۰	۰	۲۴
	ارباب رجوع	۹	۴/۵	۱۲	۶	۷۹
خدا را ناظر بر اعمال و رفتار خود دانستن	کارمندان	۳	۱/۷	۹	۵/۲	۴۵
	کارگزاران	۰	۰	۱	۰/۷	۷
	ارباب رجوع	۸	۴	۱۵	۷/۵	۷۰
کنترل خشم و پرهیز از تندخویی	کارمندان	۶	۳/۵	۱۳	۷/۶	۷۵
	کارگزاران	۰	۰	۲	۱/۴	۲۴
	ارباب رجوع	۱۰	۶/۵	۳۹	۱۸/۱	۷۷
یاری کردن نیازمندان و محرومان	کارمندان	۴	۲/۳	۱۲	۷	۵۹
	کارگزاران	۰	۰	۰	۰	۲۴
	ارباب رجوع	۲	۱	۱۹	۹/۵	۷۹

جدول (۶). نشان می‌دهد که پاسخگویان کارگزار گزینه‌های زیاد و خیلی زیاد را در شاخص‌های تقوا بیشتر از پاسخگویان کارمند و ارباب رجوع انتخاب کرده‌اند. ولی در مجموع پاسخگویان گزینه‌های متوسط، زیاد و خیلی زیاد را بیشتر انتخاب کرده‌اند.

توزیع فراوانی پاسخ به شاخص‌های عدالت

جدول ۷. توزیع فراوانی پاسخ به شاخص‌های عدالت به تفکیک کارمندان، کارگزاران و ارباب رجوع

سؤال	گروه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
برخورد با انواع تخلفات اداری (رشوه، اختلاس و اخاذی) در زندگی	کارمندان	۶	۳/۵	۱۱	۶/۴	۴۸
	کارگزاران	۰	۰	۱	۰/۷	۶۸
برابر و یکسان دانستن انسان‌ها در زندگی و مبارزه با هرگونه تبعیض	کارمندان	۶	۳/۵	۱۸	۳۱	۸/۱
	کارگزاران	۰	۰	۱	۰/۷	۶۸
رعایت جانب عدالت در اندیشه، رفتار و گفتار	کارمندان	۴	۲/۳	۲۳	۱۳/۴	۱۱
	کارگزاران	۰	۰	۰	۰	۲۹
رفتار عادلانه داشتن با مردم	کارمندان	۳	۱/۷	۲۷	۱۵/۷	۱۵/۱
	کارگزاران	۰	۰	۰	۰	۳۱/۹
توجه به فشرده‌تر و محروم جامعه و احقاق حق آنها	کارمندان	۶	۳/۵	۲۱	۱۲/۲	۱۱
	کارگزاران	۰	۰	۰	۰	۲۹
ارباب رجوع	ارباب رجوع	۱۲	۶	۱۶	۸	۲۰/۶
	ارباب رجوع	۱۲	۶	۲۱/۶	۴۳	۱۲/۶
ارباب رجوع	ارباب رجوع	۸	۴	۳۰	۱۵/۱	۱۰/۱
	ارباب رجوع	۸	۴	۳۰	۱۵/۱	۱۰/۱
ارباب رجوع	ارباب رجوع	۱۳	۶/۵	۲۵	۱۲/۶	۱۰/۱
	ارباب رجوع	۱۳	۶/۵	۲۵	۱۲/۶	۱۰/۱

جدول (۷). نشان می‌دهد که پاسخگویان کارگزار گزینه‌های زیاد و خیلی زیاد را در شاخص‌های عدالت بیشتر از پاسخگویان کارمند و ارباب رجوع انتخاب کرده‌اند ولی در مجموع پاسخگویان گزینه‌های متوسط، زیاد و خیلی زیاد را بیشتر انتخاب کرده‌اند.

بررسی سبک زندگی مطلوب کارگزاران سیاسی منطبق بر قرآن...؛ زهرا خسروانی و همکاران

توزیع فراوانی پاسخ به شاخص‌های امانت‌داری

جدول ۸. توزیع فراوانی پاسخ به شاخص‌های امانت‌داری به تفکیک کارگزاران، کارمندان و ارباب رجوع

سوال	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد		خیلی زیاد
				زیاد	خیلی زیاد	
حفظ و نگهداری از کارمندان	۳	۱۳	۷/۶	۴۳	۲۵	۲۰/۹
اموال عمومی و کارگزاران	۰	۰	۷	۵/۱	۶۹	۴۴/۹
مصرف صحیح آن ارباب رجوع	۶	۱۱	۵/۵	۳۶/۷	۷۵	۱۷/۱
سوء استفاده نکردن کارمندان	۶	۳/۵	۹	۵/۲	۵۰	۲۰/۹
از پست و مقام واگذار کردن کارگزاران	۱	۰/۷	۱	۰/۷	۶	۴۰/۶
ارباب رجوع شده	۷	۳/۵	۹	۴/۵	۷۷	۱۷/۶
پایبندی بر حفظ اسرار کارمندان	۱	۰/۶	۷	۴/۱	۴۳	۳۰/۲
نظام اسلامی کارگزاران	۵	۳/۶	۳	۲/۲	۹	۵۰
ارباب رجوع	۲	۱	۴	۳۳/۷	۶۷	۱۹/۶
حفظ اسرار مردم در کارمندان	۱	۰/۶	۱۰	۵/۸	۴۲	۲۸/۵
زندگی شخصی و کارگزاران	۰	۰	۱	۰/۷	۳	۵۸
اجتماعی ارباب رجوع	۴	۲	۴	۴/۵	۷۳	۲۱/۱
عدم استفاده از کارمندان	۱۰	۵/۸	۵	۲/۹	۵۰	۲۰/۹
امکانات دولتی برای کارگزاران	۱	۰/۷	۱	۰/۷	۶	۴۰/۶
مقاصد شخصی ارباب رجوع	۱۱	۵/۵	۵	۲/۵	۷۷	۱۷/۶

جدول (۸). نشان می‌دهد که پاسخگویان کارگزار گزینه‌های زیاد و خیلی زیاد را در شاخص‌های امانت‌داری بیشتر از پاسخگویان کارمند و ارباب رجوع انتخاب کرده‌اند ولی در مجموع پاسخگویان گزینه‌های متوسط، زیاد و خیلی زیاد را بیشتر انتخاب کرده‌اند.

بررسی آمارهای توصیفی مولفه‌های سبک زندگی (تقوا، عدالت، امانت‌داری، تواضع و فروتنی، توجه به کرامت انسانها، ساده زیستی و قناعت، صداقت و راستی، قانون‌مداری، مسئولیت‌پذیری، مشورت، تخصص و تعهد) به تفکیک کارمندان، کارگزاران و ارباب رجوع، که برخی از جدول‌های آمارهای توصیفی ارائه شده است.

جدول ۹. آمارهای توصیفی شاخص‌های تقوا کارگزاران سیاسی بر حسب پاسخگویان

متغیرها	کارمندان		کارگزاران		ارباب رجوع	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
۱- کنترل کردن خشم و پرهیز از تندخویی	۳/۶۳	۰/۹۴	۴/۴۱	۰/۶۸	۳/۴۸	۰/۹۵
۲- بخشش و از خطای مردم گذشتن	۳/۴۲	۰/۹۱	۴/۰۴	۰/۶۹	۳/۱۵	۱/۰۳
۳- یاری کردن نیازمندان و محرومان	۳/۶۳	۰/۹۴	۴/۱۴	۰/۶۸	۳/۴۸	۰/۹۵
۴- کنترل و محافظت خود در برابر گناه	۳/۶۳	۰/۹۴	۴/۱۴	۰/۶۸	۳/۴۸	۰/۹۵
۵- خدا را ناظر بر اعمال و رفتار خود دیدن	۳/۸۳	۰/۹۲	۴/۴۱	۰/۶۲	۳/۵۵	۰/۹۹

جدول ۹. نشان می‌دهد که میانگین شاخص‌های تقوا در سبک زندگی سیاسی پاسخگویان کارگزار بیشتر از میانگین شاخص‌های سبک زندگی پاسخگویان کارمند و ارباب رجوع است. گرچه میانگین شاخص‌ها برای هر سه گروه از متوسط بیشتر است.

جدول ۱۰. آمارهای توصیفی شاخص‌های عدالت کارگزاران سیاسی بر حسب پاسخگویان

متغیرها	کارمندان		کارگزاران		ارباب رجوع	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
۱- برخورد با تحلفات اداری (رشوه، اختلاس، اسمازی)	۳/۷۴	۱/۰۲	۴/۴۳	۰/۶۱	۳/۵۴	۱/۰۹
۲- برابر و یکسان دیدن همه انسانها	۳/۱۹	۰/۹۴	۴/۲۸	۰/۶۵	۳/۱۹	۱/۰۹
۳- عدالت در اندیشه، رفتار و گفتار	۳/۳۳	۰/۹۲	۴/۱۷	۰/۶۱	۳/۲۵	۰/۹۶
۴- رفتار عادلانه داشتن با مردم	۳/۴۶	۰/۹۸	۴/۱۹	۰/۶۴	۳/۲۵	۱
۵- توجه به فشر محروم جامعه و احقاق حق آنها	۳/۴۶	۰/۹۸	۴/۱۹	۰/۶۴	۳/۲۵	۱

جدول ۱۰. نشان می‌دهد که میانگین شاخص‌های عدالت در سبک زندگی سیاسی پاسخگویان کارگزار بیشتر از میانگین شاخص‌های سبک زندگی پاسخگویان کارمند و ارباب رجوع است.

جدول ۱۱. آمارهای توصیفی شاخص‌های امانت داری کارگزاران سیاسی بر حسب پاسخگویان

متغیرها	کارمندان		کارگزاران		ارباب رجوع	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
۱- عدم استفاده از امکانات دولتی برای مقاصد شخصی	۳/۷۶	۰/۹۳	۴/۴۰	۰/۵۸	۲/۶۰	۰/۹۳
۲- حفظ و نگهداری از اموال عمومی و مصرف صحیح آن	۳/۷۱	۰/۹۷	۴/۳۳	۰/۶۶	۳/۵۹	۰/۹۴
۳- سوء استفاده نکردن از پست و مقام واگذار شده	۳/۹۱	۰/۹۰	۴/۵۴	۰/۵۸	۲/۶۷	۰/۹۵
۴- حفظ اسرار نظام اسلامی	۳/۹۱	۰/۹۰	۴/۵۴	۰/۵۸	۳/۶۷	۰/۹۵
۵- حفظ اسرار مردم	۳/۹۵	۰/۸۷	۴/۲۸	۰/۹۵	۳/۷۹	۰/۸۱

بررسی سبک زندگی مطلوب کارگزاران سیاسی منطبق بر قرآن...؛ زهرا خسروانی و همکاران

جدول ۱۱. نشان می‌دهد که میانگین شاخص های امانت داری در سبک زندگی سیاسی پاسخگویان کارگزار بیشتر از میانگین شاخص های سبک زندگی پاسخگویان کارمند و ارباب رجوع است.

جدول ۱۲. آمارهای توصیفی مولفه های سبک زندگی کارگزاران سیاسی بر حسب پاسخگویان

متغیرها	کارمندان		کارگزاران		ارباب رجوع	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
تقوا	۳/۶۲	۰/۷۷	۴/۲۰	۰/۴۷	۳/۳۹	۰/۸۰
عدالت	۳/۴۳	۰/۸۱	۴/۱۶	۰/۴۷	۳/۳۰	۰/۸۳
امانت داری	۳/۸۳	۰/۷۳	۴/۳۸	۰/۵۰	۳/۶۶	۰/۷۲
تواضع و فروتنی	۳/۶۶	۰/۸۱	۴/۱۹	۰/۴۹	۳/۴۳	۰/۹۲
توجه به کرامت انسانها	۳/۷۰	۰/۸۵	۴/۱۴	۰/۵۵	۳/۳۲	۰/۹۸
صداقت و راستی	۳/۵۷	۰/۸۴	۳/۸۳	۰/۶۴	۳/۵۱	۰/۸۸
ساده زیستی و قناعت	۳/۴۶	۰/۸۸	۳/۶۶	۰/۴۶	۳/۳۴	۰/۸۴
قانون مداری	۳/۵۷	۰/۸۲	۴/۰۶	۰/۴۷	۳/۳۱	۰/۷۹
مسئولیت پذیری	۳/۴۶	۰/۹۰	۳/۸۲	۰/۴۹	۳/۱۴	۰/۹۹
مشورت و همفکری	۳/۱۲	۰/۹۹	۳/۹۲	۰/۵۶	۲/۹۰	۱/۱۷
تخصص	۳/۳۶	۰/۹۸	۳/۷۷	۰/۵۷	۳/۳۱	۰/۹۶
تعهد	۳/۸۳	۰/۹۸	۴/۱۴	۰/۶۱	۳/۸۵	۰/۹۲
سبک زندگی سیاسی	۳/۵۵	۰/۷۲	۴/۰۳	۰/۳۲	۳/۳۷	۰/۷۴

جدول ۱۲. نشان می‌دهد که میانگین سبک زندگی و مولفه های سبک زندگی پاسخگویان کارگزار بیشتر از میانگین مولفه های سبک زندگی پاسخگویان کارمند و ارباب رجوع است.

بررسی نتایج آزمون t تک نمونه‌ای مولفه های سبک زندگی کارگزاران سیاسی به تفکیک گروه پاسخگویان، که برخی از جدول های نتایج آزمون t تک نمونه‌ای ارائه شده است.

جدول ۱۳. نتایج آزمون t تک نمونه‌ای شاخص تقوا در سبک زندگی کارگزاران سیاسی به تفکیک پاسخگویان

گروه	متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	df	Sig
کارمندان	تقوا	۱۷۲	۳/۶۲	۰/۷۷	۱۰/۷۰	۱۷۱	۰/۰۰۰۱
کارگزاران		۱۳۸	۴/۲۰	۰/۴۷	۲۹/۶۴	۱۳۷	۰/۰۰۰۱

ارباب رجوع	۱۹۹	۳/۳۹	۰/۸۰	۶/۸۲	۱۹۸	۰/۰۰۰۱
------------	-----	------	------	------	-----	--------

جدول ۱۳. نشان می‌دهد که شاخص تقوا در سبک زندگی کارگزاران سیاسی از دیدگاه کارمندان، کارگزاران و ارباب رجوع به طور معناداری ($p < 0.01$) بیشتر از متوسط ($\mu = 3$) است. مقایسه میانگین‌ها نشان می‌دهد که کارگزاران، سبک زندگی کارگزاران سیاسی را بیشتر بر مبنای الگوی اسلامی - ایرانی ارزیابی کرده‌اند.

جدول ۱۴. آزمون t مستقل شاخص عدالت در سبک زندگی کارگزاران سیاسی به تفکیک گروه‌های پاسخگو

گروه	متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	df	Sig
ارباب رجوع	عدالت	۱۷۲	۳/۴۳	۰/۸۱	۶/۹۵	۱۷۱	۰/۰۰۰۱
		۱۳۸	۴/۲۶	۰/۴۷	۳۱/۵۳	۱۳۷	۰/۰۰۰۱
		۱۹۹	۳/۳۰	۰/۸۳	۵/۱۷	۱۹۸	۰/۰۰۰۱

جدول ۱۵. نشان می‌دهد که شاخص عدالت در سبک زندگی کارگزاران سیاسی از دیدگاه کارمندان، کارگزاران و ارباب رجوع به طور معناداری ($p < 0.01$) بیشتر از متوسط ($\mu = 3$) است. مقایسه میانگین‌ها نشان می‌دهد که کارگزاران، سبک زندگی کارگزاران سیاسی را بیشتر بر مبنای الگوی اسلامی - ایرانی ارزیابی کرده‌اند.

جدول ۱۵. نتایج آزمون t تک نمونه‌ای شاخص امانت داری در سبک زندگی کارگزاران به تفکیک

پاسخگویان

گروه	متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	df	Sig
ارباب رجوع	امانت داری	۱۷۲	۳/۸۳	۰/۷۳	۱۴/۸۵	۱۷۱	۰/۰۰۰۱
		۱۳۸	۴/۳۸	۰/۵۰	۳۲/۴۸	۱۳۷	۰/۰۰۰۱
		۱۹۹	۳/۶۶	۰/۷۲	۱۲/۹۸	۱۹۸	۰/۰۰۰۱

جدول ۱۶. نشان می‌دهد که شاخص امانت داری در سبک زندگی کارگزاران سیاسی از دیدگاه کارمندان، کارگزاران و ارباب رجوع به طور معناداری ($p < 0.01$) بیشتر از متوسط ($\mu = 3$) است. مقایسه میانگین‌ها نشان می‌دهد که کارگزاران، شاخص امانت داری در سبک زندگی کارگزاران سیاسی را بیشتر بر مبنای الگوی اسلامی - ایرانی ارزیابی کرده‌اند.

بررسی سبک زندگی مطلوب کارگزاران سیاسی منطبق بر قرآن...؛ زهرا خسروانی و همکاران

جدول ۱۶. نتایج آزمون t تک نمونه‌ای سبک زندگی کارگزاران سیاسی به تفکیک پاسخگویان

گروه	متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	df	sig
سبک زندگی	کارمندان	۱۷۲	۳/۵۵	۰/۷۲	۱۰/۰۲	۱۷۱	۰/۰۰۰۱
	کارگزاران	۱۳۸	۴/۰۳	۰/۳۲	۳۷/۷	۱۳۷	۰/۰۰۰۱
	ارباب رجوع	۱۹۹	۳/۳۷	۰/۷۴	۷/۱۰	۱۹۸	۰/۰۰۰۱

جدول ۱۶. نشان می‌دهد که سبک زندگی کارگزاران سیاسی از دیدگاه کارمندان، کارگزاران و ارباب رجوع به طور معناداری ($p < 0.01$) بیشتر از متوسط ($\mu = 3$) است. مقایسه میانگین‌ها نشان می‌دهد که کارگزاران، سبک زندگی خود را بیشتر از دو گروه دیگر بر مبنای الگوی اسلامی - ایرانی ارزیابی کرده‌اند.

جدول ۱۷. نتایج آزمون تحلیل واریانس متغیر سبک زندگی کارگزاران سیاسی بر حسب گروه پاسخگو

متغیرها	گروهها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	F	Sig
سبک زندگی	کارمندان	۱۷۲	۳/۵۵	۰/۷۲	۴۲/۴۶	۰/۰۰۰۱
	کارگزاران	۱۳۸	۴/۰۳	۰/۳۲		
	ارباب رجوع	۱۹۹	۳/۳۷	۰/۷۴		
	کل	۵۰۹	۳/۶۱	۰/۷۰		

جدول ۱۷. نشان می‌دهد که سبک زندگی کارگزاران سیاسی بر حسب نوع پاسخگویان (کارمند، کارگزار و ارباب رجوع) در سطح $p < 0.01$ تفاوت معناداری دارد. مقایسه میانگین‌ها نشان می‌دهد که میزان سبک زندگی کارگزاران سیاسی در الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت یکسان نیست.

جدول ۱۸. نتایج آزمون تعقیبی متغیر سبک زندگی کارگزاران سیاسی بر حسب گروه پاسخگو

متغیر وابسته	گروهها	گروهها	میانگین تفاوت	خطای استاندارد	سطح معناداری
سبک زندگی	کارمندان	کارگزاران	۰/۴۸۰	۰/۰۷۴	۰/۰۰۰۱
		ارباب رجوع	۰/۱۷۷	۰/۰۶۸	۰/۰۳۴
	کارگزاران	ارباب رجوع	۰/۶۵۸	۰/۰۷۲	۰/۰۰۰۱

جدول ۱۸. نشان می‌دهد که سبک زندگی کارگزاران سیاسی از نظر کارگزاران

بیشتر از کارمندان و ارباب رجوع هست و کارمندان هم از ارباب رجوع در سطح $p < 0.01$ بیشتر است. یعنی اینکه ارباب رجوع، سبک زندگی سیاسی کارگزاران را در الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت کمتر گزارش کرده‌اند.

۵- نتیجه‌گیری

رسیدن به سبک زندگی مطلوب کارگزاران سیاسی در اسلام و ارزیابی سبک زندگی موجود آن‌ها در گرو بیان شاخص‌های سبک زندگی اسلامی-ایرانی کارگزاران سیاسی است چون شاخص‌ها از یک جهت ترسیم‌کننده وضعیت مطلوب و از جهت دیگر، نشانگر فاصله وضع موجود با وضعیت مطلوب است. لذا پس از تعیین مؤلفه‌های الگوی سبک زندگی کارگزاران سیاسی به شاخص‌سازی مؤلفه‌های مذکور مبتنی بر مبانی نظری و مصاحبه‌های اختصاصی با نخبگان پرداختیم. سپس با استفاده از روش‌های تجزیه و تحلیل کیفی و کمی به نتایج زیر دست پیدا کردیم.

یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که در بین سه گروه کارگزاران، کارمندان و ارباب رجوع در مورد سبک زندگی کارگزاران سیاسی بالاترین میانگین متعلق به گروه کارگزاران است. به این معنی است که پاسخگویان کارگزار بیشتر، گزینه‌های زیاد و خیلی زیاد را در شاخص‌های مربوط به سبک زندگی خود انتخاب کرده‌اند. اما در مجموع پاسخگویان گزینه‌های متوسط، زیاد و خیلی زیاد را بیشتر انتخاب کرده‌اند. به این معنی است که هر سه گروه معتقدند سبک زندگی کارگزاران سیاسی بر مبنای الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت است. اما میانگین سه گروه با هم متفاوت است.

براساس یافته‌ها، سبک زندگی کارگزاران سیاسی برحسب نوع پاسخگویان (کارمند، کارگزار و ارباب رجوع) در الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت اثرگذار است. هم‌چنین در این پژوهش برای تعیین رتبه‌ی شاخص‌های سبک زندگی بر حسب گروه سنی، از آزمون فریدمن استفاده شد. آمار فریدمن و سطح معنی‌داری آزمون نشان می‌دهد که رتبه‌ی اهمیت شاخص‌های مذکور یکسان و مساوی نیست. میانگین رتبه فریدمن نشان می‌دهد که شاخص امانت‌داری با بیشترین میانگین رتبه، مهمترین شاخص در سبک زندگی کارگزاران سیاسی است. در تحلیل‌های تکمیلی و آزمون تعقیبی شاخص‌های سبک زندگی بر حسب گروه‌های سنی، جنسیت، تأهل، تحصیلات، سابقه

شغلی پاسخگویان تحلیل شده است که نتایج نشان می‌دهد که شاخص‌های تقوا، عدالت، تواضع و فروتنی، توجه به کرامت انسانها، قانون‌مداری، مشورت و همفکری در سبک زندگی و سبک زندگی سیاسی به طور کلی از نظر پاسخگویان مسن‌تر بیشتر از پاسخگویان سنین پایین‌تر هست. به این صورت که پاسخگویان مسن‌تر این شاخص را در سبک زندگی کارگزاران سیاسی بیشتر گزارش کرده‌اند و پاسخ‌گویان جوان‌تر معتقدند که این شاخص‌ها در زندگی کارگزاران کم‌رنگ‌تر است.

هم‌چنین میزان شاخص‌های سبک زندگی کارگزاران سیاسی در الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت براساس پاسخگویان زن و مرد یکسان نیست و زن‌ها این میزان را کمتر گزارش کرده‌اند. مقایسه میانگین‌ها نشان می‌دهد که میزان شاخص‌های سبک زندگی کارگزاران سیاسی در الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت براساس پاسخگویان مجرد و متأهل یکسان نیست و پاسخگویان مجرد سبک زندگی کارگزاران را کمتر گزارش کرده‌اند. شاخص‌های سبک زندگی کارگزاران سیاسی برحسب تحصیلات پاسخگویان (کارمند، کارگزار و ارباب رجوع) هم تفاوت دارد. به این صورت که سبک زندگی سیاسی کارگزاران از نظر پاسخگویان دیپلم کمتر از پاسخگویان دارای تحصیلات بالاتر است و آن را کمتر گزارش کرده‌اند.

هم‌چنین نتایج حاصل بر حسب میزان سابقه شغلی نشان می‌دهد که پاسخگویان دارای سابقه شغلی پایین‌تر شاخص‌های سبک زندگی سیاسی را کمتر از پاسخگویان دارای سابقه شغلی بالاتر گزارش کرده‌اند. لذا تحلیل‌های آماری در این نوشتار حکایت از آن دارد که کارگزاران بیشترین میزان رضایتمندی را از خود دارند و ارباب رجوع بیشترین میزان نارضایتی را داشته‌اند. ارباب رجوع معتقد بودند که کارگزاران شاخص‌ها سبک زندگی اسلامی - ایرانی را به طور کامل رعایت نمی‌کنند و وضعیت موجود آنها تا رسیدن به وضعیت مطلوب سبک زندگی فاصله دارد و باید این میانگین فاصله موجود بین دیدگاه کارگزاران و ارباب رجوع را به حداقل ممکن کاهش دهد و در مسیر کسب رضایت مندی بیشتر ارباب رجوع گام بردارد. یعنی فاصله خود را با توصیه‌هایی که در قرآن و سیره ائمه معصومین (ع) در خصوص نحوه زندگی به آن سفارش شده کاهش دهیم. با توجه به نتایج تحقیق که نشانگر اثرگذاری سبک زندگی و شاخص‌های سبک زندگی کارگزاران سیاسی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است، در ادامه پیشنهادهایی به‌منظور

ارتقای نگرش‌ها و رفتارها و سطح زندگی کارگزاران ارائه می‌شود: آشنایی بیشتر و آموزش الگوی سبک زندگی کارگزاران سیاسی به کارگزاران جامعه.

ارتقاء مهارت‌های تفکر تحلیلی از طریق دوره‌های آموزشی. نظارت و کنترل عملکرد مسئولین نظام و پاسخگو بودن آنها در قبال وظایف محول شده به آنها.

اصلاح سبک زندگی مسئولین نظام از طریق رعایت شایسته سالاری در عزل و نصب‌ها.

دریافت نظرات نخبگان و اندیشمندان و ارائه راهکارهای عملیاتی در جهت اصلاح سبک زندگی جامعه.

عزم و تلاش نخبگان و اراده و عزم مسئولین برای تولید فکر و تدوین و تصویب برنامه‌های اصلاحی.

شاخص‌های سبک زندگی در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و اقدامات دستگاه‌های حاکمیتی قرار گیرد.

یکی دیگر از مؤلفه‌های اثرگذار بر احساس امنیت ارزش‌ها در فرهنگ جامعه محسوب می‌شود، آنها به انسان‌ها.

بررسی سبک زندگی مطلوب کارگزاران سیاسی منطبق بر قرآن...؛ زهرا خسروانی و همکاران

منابع

- احمدمهرابی، خدیجه (۱۳۸۶). اخلاق سیاسی اجتماعی کارگزاران در نهج البلاغه، فصلنامه ندای صادق، شماره ۲۰.
- استوری، جان (۱۳۸۹). مطالعات فرهنگی درباره فرهنگ عامه، ترجمه حسین پاینده، تهران: نشر آگاه، چاپ دوم.
- امرائی، حسن (۱۳۸۸). مهندسی سیاست. تهران: شوکا، چاپ اول.
- امین‌زاده، محمدرضا (۱۳۷۶). اخلاق کارگزاران، قم: موسسه در راه حق، چاپ دوم.
- برزگر، ابراهیم، امانلو، حسین (۱۳۹۵). شاخص‌های مطلوب سبک زندگی کارگزاران نظام مردم سالار دینی ایران، فصلنامه پژوهش‌های راهبردی سیاست، سال چهارم، شماره ۱۶.
- بوردیو، پی. یر (۱۳۹۰). تمایز، نقد اجتماعی قضاوت‌های ذوقی، ترجمه حسن چاوشیان، تهران: نشر ثالث، چاپ اول.
- پاک‌نیا، عبد‌الکریم (۱۳۸۱). شاخص‌ترین صفات کارگزاران در حکومت اسلامی، فصلنامه مبلغان، شماره ۳۲.
- جوادی آملی، عبدالله (۱۳۶۷). اخلاق کارگزاران در حکومت اسلامی، تهران: مرکز نشر فرهنگی رجاء.
- چاوشیان، حسن (۱۳۸۱). سبک زندگی هویت اجتماعی، مصرف و انتخاب‌های ذوقی به عنوان تمایز و تشابه اجتماعی در دوره مدرنیته اخیر، رساله دکتری دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران.
- رحمانی فیروزجاه، علی، سهرابی، سعیدیه (۱۳۹۲). سبک زندگی و دین‌داری، تهران: نگاه بینه، چاپ اول.
- زیمل، گئورگ (۱۳۸۲). کلان شهر و حیات ذهنی، ترجمه یوسف اباذری، نامه علوم اجتماعی، بهار، شماره ۳.
- سیدپور آذر، حسن (۱۳۹۲). مؤلفه‌های اخلاقی مصرف در سبک زندگی کارگزاران، فصلنامه مطالعات سبک زندگی، سال دوم، شماره ۳.
- فارابی، ابونصر محمد (۱۳۷۹). اندیشه‌های اهل مدینه فاضله، ترجمه دکتر سید جعفر سجادی، تهران: سازمان چاپ و انتشارت، چاپ اول.
- فائق، مجتبی (۱۳۹۳). آسیب‌شناسی اخلاق سیاسی کارگزاران حکومت از دیدگاه نهج البلاغه،

- علوم قرآن و حدیث: پژوهش‌های نهج البلاغه، شماره ۴۳.
- فرضی شوب، منیره و همکاران (۱۳۹۲). مؤلفه‌های سبک زندگی با نگاهی به سیره و سخنان پیامبر (ص)، مجموعه مقالات دانشگاه علامه طباطبائی، شماره ۲۸۶.
- گیدنز، آنتونی (۱۳۸۷). سیاست، جامعه‌شناسی و نظریه اجتماعی، ترجمه منوچهر صبوری، تهران: نشر نی.
- گیدنز، آنتونی (۱۳۷۷). پیامدهای مدرنیته، ترجمه محسن ثلاثی، تهران: نشر نی.
- مزیانی، محمدصادق (۱۳۸۰). روش‌های تربیت سیاسی کارگزاران از منظر امیر المومنین علی (ع)، حکومت اسلامی، شماره ۲۲.
- مهدوی کنی، محمد سعید (۱۳۸۷). دین و سبک زندگی، تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، چاپ چهارم.
- ویلن، تورستین (۱۳۸۳). نظریه طبقه مرفه، ترجمه فرهنگ ارشاد، تهران: نشر نی.
- Miles, S. (1998). *Consumerism as a Way of Life*, London: Sage.

